'ସମାଜ' ଦତ୍ତିଆରେ ମହାତ୍ମାଜୀଙ୍କ ବାର୍ତ୍ତା

ଏ ଯାତ୍ରା ଉତ୍କଳକୁ ମୋର ଶ୍ରେଷ୍ଠଦାନ, ଉତ୍କଳ ମୋର ଅତି ପ୍ରିୟସ୍ଥଳୀ

'ସମାଜ' ପ୍ରତିନିଧିଙ୍କୁ ମହାତ୍ମାଜୀଙ୍କ ଏକାନ୍ତ ସାକ୍ଷାତ

ପୁରୀ, ତା ୮।୫।୩୪

'ସମାଜର' ସହକାରୀ ସମ୍ପାଦକ ଓ ପ୍ରତିନିଧି ମହାତ୍ମାଜୀଙ୍କ ସାଙ୍ଗେ ଅଜି ଶନିବାର ଦେଖା କରି ସାକ୍ଷାତ୍ କରି ଉତ୍କଳବାସୀଙ୍କ ପ୍ରତି ମହାତ୍ମାଜୀଙ୍କ ବିଶେଷ ବାର୍ତ୍ତା ଦେବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ । ଗାନ୍ଧିଜୀ ଆନନ୍ଦର ସହିତ 'ସମାଜ' ପାଇଁ ବାର୍ତ୍ତା ଦେବାକୁ କହି କହିଲେ —"କେଉଁ ବିଷୟରେ ମୋଠାରୁ ବାର୍ତ୍ତା ଚାହୁଁ, ପଚାର ।" ଆମ୍ଭମାନଙ୍କ ର ପ୍ରତିନିଧି ମହାତ୍ମାଜୀଙ୍କୁ ପ୍ରଥମେ ପଚାରିଲେ—ଆପଣ ଉତ୍କଳର ଗୋଟିଏ ଛୋଟ ସମ୍ବଲପୁରଠାରୁ ଗଞ୍ଜାମ ଜିଲ୍ଲାର ଦେଇ ଅନୁଗୁଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦେଖି ଦେଖି ଆସିଲେ, ଏଥିରେ ଅନୁଗୁଳରେ ସେଠାର ହାକିମଙ୍କ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବିଷୟରେ ଆପଣଙ୍କର ଯେ ଅଭିଜ୍ଞତା ହେଲା ସେ ବିଷୟରେ ଆପଣ ମତ ପ୍ରକାଶ କରିବେ କି ?

ଉତ୍ତର—"ଅନୁଗୁଳ ମୁଁ ଦୂରେ କେବେ ଦେଖି ନ ଥିଲି । ଏ ସୁଯୋଗରେ ମୁଁ ସେଠାକୁ ଯିବାରେ ମୋର ଖୁବ ଆନନ୍ଦ । ମାତ୍ର ଅନୁଗୁଳର ସରକାରୀ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଯେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କଲେ ସେ ଅଭିଜ୍ଞତା ମୋ ପାଖରେ ଏକ ଅଭିନବ ଅଭିଜ୍ଞତା ହେଲା । ମାତ୍ର ସେ ବିଷୟରେ ମୁଁ କିଛି କହିବ ନାହିଁ । କାରଣ ଏହା ରାଜନୈତିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଓ ବିଧାନ ବିଷୟରେ କହିବା । ସେ କଥା ଉତ୍କଳରେ ମତ-ମତାନ୍ତର ଓ ଆଲୋଚନା ସମାଲୋଚନା ପାଇଁ ବାଟ ପିଟିଥିବ । (Controversial) ତେଣୁ କିଛି କହିବ ନାହିଁ ।"

ପ୍ରଶ୍ନ—ଆପଣ ରାଜନୀତି ବୋଲି ଏ ବିଷୟରେ ଅବଶ୍ୟ କିଛି କହିବେ ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ସମ୍ବଲପୁରଠାରୁ ଅନୁଗୁଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏତେ ଅଞ୍ଚଳ ବୁଲି ଆସିବାରେ ଆପଣ ତ ଉତ୍କଳର ହରିଜନମାନଙ୍କର ଅବସ୍ଥା ଦେଖିଥିବେ, ସେମାନଙ୍କ ଅବସ୍ଥା ବିଷୟରେ ଆପଣଙ୍କର କଣ ମତ କହିବେ କି ?

ଉତ୍ତର—"ଦେଖ, ମୁଁ ଯେ ସମ୍ବଲପୁର, ଓଡ଼ିଶାର କେତେକ ଜିଲ୍ଲାରେ ଓ ଅନୁଗୁଳ ଦେଇ ଆସିଲି ଏଥିରେ ଅନେକ ହରିଜନଙ୍କୁ ଅବଶ୍ୟ ଦେଖି ପାରିଲି । ତେବେ ମୁଁ ସେମାନଙ୍କ ଅବସ୍ଥା ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଦେଖି ଯେ ଦୁଃଖ ଉପଲବ୍ଧି କରି ପାରେ ତାହା କହି ପାରିବି, ନାହିଁ । ତେବେ ଏଠାରେ ହରିଜନମାନଙ୍କ ଅବସ୍ଥା ଦେଖି ମୋର ମତ ଯେ ଓଡ଼ିଶାର ହରିଜନମାନଙ୍କର ଅବସ୍ଥା ସାହା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରଦେଶର ହରିଜନ ମାନଙ୍କର ଅବସ୍ଥା ଯେ ତାହାଠାରୁ ଅଧିକ ଖରାପ ତାହା ନୁହେ । ତୁମେ ବୋଧହୁଏ ଜାଣିଛଣି ଯେ ମୁଁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଗଲି ଗଲି ମୋର ହରିଜନ ଗସ୍ତ କରିବି । ଦୂର ଗାଁ ଅଞ୍ଚଳକୁ ମୁଁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଯାଇ ପାରିବି । ସୁତରାଂ ହରିଜନମାନଙ୍କର ପ୍ରକୃତ ଅବସ୍ଥା ଯେତେବେଳେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷରେ କେବଳ ସୁଯୋଗ ପାଇବି, ସେତେବେଳେ ମୁଁ ଉତ୍କଳ ହରିଜନମାନଙ୍କର ଅବସ୍ଥା ସ୍ପଷ୍ଟ ଆକାରରେ ଜାଣି ପାରିବି ।"

ପ୍ରଶ୍ନ—ଉତ୍କଳରେ ଯେଉଁ ଯେଉଁ ଅଞ୍ଚଳ ଆପଣ ବୁଲି ଆସିଲେଣି ସେଥିରେ ଉତ୍କଳୀୟ ହିନ୍ଦୁମାନଙ୍କର ହରିଜନମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ମତ ଗତ ଓ ଭାବ କିବା ବିଷୟରେ ଆପଣଙ୍କର କି ମତ ହୋଇଛି ?

ଉତ୍ତର—ମୋର ତ ଏଠାର ଉତ୍କଳୀୟ ହିନ୍ଦୁମାନଙ୍କର ମତ ଗତ ଓ ଭାବ କିବା ଦେଖି ମନେ ହେଉଛି ଯେ ଅନ୍ୟ ପ୍ରଦେଶ ତୁଳନାରେ ଏଠାର ଉତ୍କଳୀୟ ହରିଜନଙ୍କ ପ୍ରତି ମତ ଗତ ଓ ଭାବ କିବା ଯେ ବିଶେଷ କିଛି ଖରାପ ତାହା ନୁହେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ—ମହାତ୍ମାଜୀ, ଖଦି ଅନୋଳନ ସମ୍ପର୍କରେ ଆପଣ ପଛେ ଓଡ଼ିଶାକୁ ଆସିଥିବା କେଳେ ପୁରୁଜଳ ଗୋଲଗଡ଼ଠାରେ ଜଣେ ହରିଜନକୁ ଦାନ୍ତରେ କୁଟା କାମୁଡ଼ି ଆପଣଙ୍କ ଗାଖରୁ ଅସିବାକୁ ବିସ୍ମୃତ ହୁଏ । କଥା ଦେଖି ତାହା ଲମ୍ବ ଲମ୍ବି ଓ ନିଜ ଜୀବନ ଜାଗରରେ ଉତ୍କଣ୍ଠା କରିଥିଲେ ଏବଂ ଆପଣଙ୍କ ଗତ ଉପବାସରେ ଆପଣ ମାଳବାର ଓ ଓଡ଼ିଶାରେ ଅସ୍ପୃଶ୍ୟତା ଦୂର କରିବାର ବୋଲି ଉପଦେଶ କରିଥିଲେ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଉତ୍କଳ ସେତେବେଳ ଅଞ୍ଚଳ ବୁଲି ଅସିଲେ ସେ ବିଷୟରେ ଆପଣଙ୍କର କିଛି ଅଭିଜ୍ଞତା ହୋଇଛି କି ? ବର୍ତ୍ତମାନ ଅବସ୍ଥା ଦେଖି ଆପଣଙ୍କର କଣ ମତ ?

ଉତ୍ତର—ଦେଖ, ସେବଳ ଘଟଣା ସବୁ କେବଳ ସେ ଦେଖିବା ଭଳି ଯେ ଘଟିଥାଏ ତାହା ତ ନୁହେ । କେବଳ ଦେଖି ଦେଖି ଯାଇଥାଏ । ତେବେ ତୁମକୁ ଯାହା ମୁଁ କହିଲି, ଅନ୍ୟ ପ୍ରଦେଶ ତୁଳନାରେ ଏଠାର ଅବସ୍ଥା ବେଶିକିଛି ଖରାପ ଦେଖି ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଏ କଥା ମୁଁ କହି ରଖୁଛି ଯେ ମୋର ଏ ମଧ୍ୟରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହେବାର ଅବସର ଥିଲା । ମୁଁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଗାଁ ଗାଁ ଚାଲି ଗାଁ ଯାତ୍ରା କରିବେ । ଜଣେ ଉତ୍କଳରେ ଅବସ୍ଥା ନିରୀକ୍ଷଣ କରିବାରେ ମୁଁ ଯେ କିଛି ଦେଖିବି ନାହିଁ । ସୁତରାଂ ସେ ଅଭିଜ୍ଞତାରୁ ଅପେକ୍ଷା ରଖି ମୋର ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଗସ୍ତ ଉତ୍କଳରେ ଯେ ଧାରଣା ହୋଇଛି ସେହି କଥା କହିଲି ।

ପୁରୀଧାମରେ ଏ ପରିବର୍ତ୍ତନ କାହିଁକି କଟିଲା ?

ପ୍ରଶ୍ନ—ମହାତ୍ମାଜୀ, ଆପଣ ହଠାତ୍ ପୁରୀ-ଧାମରେ ପଦବ୍ରଜରେ ଏଭଳି ହରିଜନ ଯାତ୍ରା କରିବେ ମୋଟେ କାହିଁକି ସ୍ଥିର କଲେ ? ଉତ୍କଳରୁ ପୁରୀଧାମରୁ ଏହା ଆରମ୍ଭ କରିବାରେ କିଛି ବିଶେଷତ୍ୱ ଅଛି ?

ଉତ୍ତର—ମୋର ଏଥିରେ ଜବାବ ଯେ ଏହା ହଠାତ୍ ଘଟଣାକ୍ରମେ ଯାହା ବାଧ୍ୟ ଯାଇଛି, ଏହାର ଏକ ବଡ଼ ବିଶେଷତ୍ୱ ଅଛି । ତୁମେ ଜାଣ ଉତ୍କଳର ପ୍ରଧାନ ତୀର୍ଥ ଓ ମନ୍ଦିର ଭିତରୁ, ପୁରୀଧାମ ଏକ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ମନ୍ଦିର ଓ ତୀର୍ଥସ୍ଥାନ । ମୋ ପକ୍ଷରେ ଏକ ପରମ ଆନନ୍ଦର କଥା ହୋଇଛି ଯେ ମୁଁ ଏହି ପୁଣ୍ୟ ପୁରୀଧାମରେ ମୋର ଏହି ଦୁଇଜନ ଭାଇ ପଦବ୍ରଜରେ ଅଭିମ୍ବ କରୁଛି । ଉତ୍କଳ ମୋ ମଧ୍ୟରେ ଗୋଟିଏ ପ୍ରିୟସ୍ଥଳୀ । ଏଥିପାଇଁ ଉତ୍କଳରେ ମୁଁ ଏଭଳି ଯାତ୍ରା ଆରମ୍ଭ କରି ବଡ଼ ଆନନ୍ଦ ଲାଭ କରୁଛି । ମୋ ଅନ୍ତରରେ ବରାବର ଏକ ଭାବର ଭାବ ରହିଛି ଯେ ଉତ୍କଳ ପ୍ରବେଶ ମୋର ଏକ ଜୀବନ ଯାତ୍ରା ଅଛି । ଏ ଜୀବନ ଯାତ୍ରା ଅଜି ଅଛି ଅସିବାରେ ଅଜି ଅଛି ଅସିବାରେ ଅଜି ଅଛି ଅସିବାରେ